

National Institute for Public Health
and the Environment
Ministry of Health, Welfare and Sport

Çocuğunuzu *bulaşıcı* *hastalıklara karşı koruyun*

Ulusal Aşı Programı

Çocuğunuzu ciddi bulaşıcı hastalıklara karşı koruyun

Hollanda'da neredeyse bütün çocuklar ciddi bulaşıcı hastalıklara karşı aşılanmaktadır. Bu nedenle bu hastalıklar artık çok nadir görülmektedir. Yine de aşı yaptırmak önemlidir, çünkü aşı yaptırmayı bırakırsak hastalıklar yeniden ortaya çıkar. Çocuğunuzun vücudu hasta edici virüslere ve bakterilere karşı aşı yoluyla direnç oluşturur.

Çocuk bu sayede ciddi hastalıklara ve komplikasyonlara karşı korunmuş olur. Ayrıca bu hastalıklar çocuğunuzdan başkalarına da bulaşamaz. Bu (henüz) aşı olmamış çocuklar için de çok önemlidir. Çünkü bu çocuklar örneğin henüz çok küçük oldukları için veya bir hastalık nedeniyle aşı olamamış olabilirler.

Hayata sağlıklı bir başlangıç

Çocukların hayata sağlıklı bir başlangıç yapabilmelerini önemsiyoruz. Bu nedenle dünyanın tüm ülkeleri çocuklara aşı olma imkanı sunuyor. Her ülkenin kendisine ait

bir aşı programı vardır. Bu programların hepsi birbirine çok benzemektedir. Hollanda'da yaşayan çocuklara 60 yılı aşkın bir süredir aşı yapılmaktadır.

Difteri

Difteri ağır bir larenjittir. Difteri olan çocuklar nefessiz kalarak ölebilmektedir.

Boğmaca

Boğmaca aylarca devam edebilen şiddetli öksürük nöbetlerine neden olur. Bu, özellikle de bebekler için tehlikelidir. Öksürük nöbetleri bebeklerde aşırı yorgunluğa ve beyin hasarına yol açabilir. Hatta bebekler bunun sonucunda ölebilir bile. Boğmaca aşısı iyi bir koruma sağlar fakat bu koruma komple bir koruma değildir ve hayat boyu da devam etmez. Aşı olduğu halde yine de boğmacaya yakalanan çocuklarda hastalığın şiddeti daha azdır.

Tetanos

Tetanos, kaslarda kramplara yol açan bir hastalıktır. Tetanos, tedavi edilmediği takdirde ölümcüldür. Tetanos bulaşıcı değildir. Bir çocuk, (evcil) bir hayvan tarafından ısırılırsa veya sokaktaki pisliklerin bir yaraya girmesi halinde tetanosa yakalanabilir.

Çocuk felci

Çocuk felci veya polyo bacakların, kolların ve/veya solunum kaslarının kalıcı olarak felç olmasına yol açar.

Hib-hastalığı

Hib-bakterisi kan zehirlenmesi, menenjit, küçük dil iltihabı, zatürree veya eklem iltihabı gibi ciddi enfeksiyonlara yol açar.

Hepatitis B

Hepatit B, bir karaciğer iltihaplanmasıdır. Hastalık bazen iyileşmez. Bu durumda karaciğer hepatit B nedeniyle büzülebilir ve karaciğer kanseri meydana gelebilir.

Pnömonok hastalığı

Pnömonoklar kan zehirlenmesine, ağır zatürreye ve menenjitte (yani beyin zarı iltihaplanmasına) yol açabilen bakterilerdir. Ayrıca çocuklar bunun sonucunda sağır da olabilir. Aşı, en sık görülen hasta edici pnömonoklara karşı etkilidir.

Kabakulak

Kabakulak örneğin: tükürük bezleri enfeksiyonudur. Bu nedenle kabakulak olan çocukların yanakları ve boyunları şişer. Bazen de menenjit (beyin zarı iltihaplanması) meydana gelir.

Kızamık

Kızamık, yüksek ateş ve deri döküntüsüyle baş gösteren döküntülü bir hastalıktır. Genellikle kulak iltihabı ve bazen de ölümcül olabilen zatürree veya beyin iltihaplanması meydana gelebilir. Kızamık çok bulaşıcıdır.

Kızamıkçık

Kızamıkçık da döküntülü bir hastalıktır fakat kızamığa göre çok daha az ciddidir. Bu hastalık, hamilelik sırasında doğmamış bebek için tehlikelidir. Bebek ciddi anormalliklerle doğabilir. Hamile kadınlara bulaşmasını önlemek amacıyla hem kızlara hem erkeklere kızamıkçık aşısı yapılır.

Meningokok hastalığı

Meningokok hastalığına çeşitli türlerdeki meningokok bakterileri neden olur. İnsanlar meningokok hastalığı neticesinde menenjitte yakalanabilir veya kan zehirlenmesi geçirebilir. Bunlar kısa sürede ölümlü sonuçlanabilen ağır hastalıklardır. Çocuklar iyileşince kalıcı olarak sağlıklı, öğrenme ve davranış problemleri yaşayabilir. Kan zehirlenmesi sonucunda bazen bir kolun veya bacağın kesilmesi gerekir. Hollanda Aşı Programında yer alan aşı A, C, W ve Y türlerine karşı koruma sağlamaktadır, B'ye karşı ise koruma sağlamamaktadır.

HPV

Human (insan) papilloma virüsü (HPV), rahim ağzı kanserine ve (penis ve anüs kanseri gibi) diğer kanser türlerine yol açabilen bir grup virüsdür. Bu virüsler insanlar farkında olmaksızın neredeyse herkese bulaşmaktadır. Aşı, birlikte rahim ağzı kanseri vakalarının yaklaşık %70'ine neden olan 2 tür HPV'ye karşı koruma sağlamaktadır.

**“Çocuğunuza
ve birbirinize
iyi bakın”**

Trilce (33 yaşında) aşı yaptırmamanın sağlıklı ve mantıklı bir tercih olduğunu düşünüyor

Trilce, kızı Isabella'nın doğumundan önce bile çocuk yetiştirme konusunda net bir görüşe sahipti. Sağlık bu konuda önemli bir rol oynamakta. Trilce kocasıyla veya arkadaşlarıyla bu konuda sık sık yemek masasında sohbet ediyor. Bu sohbetler sağlıklı beslenme ve uyku hakkında yapılırken aynı zamanda aşılama hakkında da yapılıyor. Trilce'ye göre bu da normal olarak bunun bir parçası. Aşı, kızının korunması ve güvenliği için önemli. Ve diğer çocukların da.

*Trilce'nin ve kızı Isabella'nın hikayesini şu internet sayfasında okuyabilirsiniz:
rijksvaccinatieprogramma.nl/trilce*

Güvenli ve güvenilir

Aşılar kullanılmalarına izin verilmeden önce kapsamlı bir şekilde test edilmektedir. Bu, diğer ilaçlarda da olduğu gibi yapılmaktadır. Bir aşı, yalnızca etkili ve güvenli olduğunun anlaşılması halinde çocuklara yapılabilir. Ayrıca kullanım sırasında da aşıların güvenliğine dikkat edilmektedir. Bu yalnızca Hollanda'da değil, tüm dünyada yapılmaktadır.

Aşı ve prospektüs

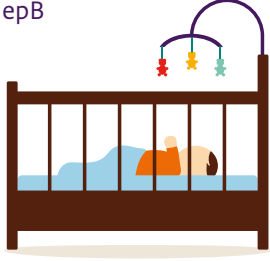
Çocuğunuza yapılan aşıların içinde hangi maddelerin bulunduğunu bilmek ister misiniz? Ulusal Aşı Programının internet sitesinde çeşitli aşıların tüm prospektüslerini bulabilirsiniz. Bakınız rijksvaccinatieprogramma.nl/bijsluiters.

Çocuğuma hangi aşılar yapılır?

● 1. Aşı ■ 2. Aşı

3. ayın sonunda

- DaBTP -Hib-HepB
- KPA

5. ayın sonunda

- DaBTP -Hib-HepB
- KPA

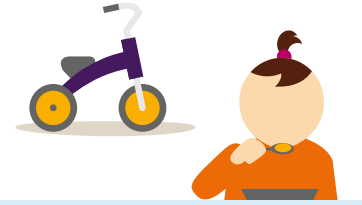
11. ayın sonunda

-
-

14. ayın sonunda

- KKK
- MenACWY

4 yaşında

- DaBTP

9 yaşında

- DTP
- KKK

12/13 yaşında (Altı ay sonra 2. aşı)

- HPV
- HPV

14 yaşında

- MenACWY

2. ayın sonunda ek DaBTP-Hib-HepB aşısı

Anne hamilelik sırasında boğmaca aşısı olmadıysa ve özel durumlarda çocuklara 2. ayın sonunda ek bir aşı yapılır.

Çocuk doktoru bu hususu sizinle konuşur.

Kısaltmaların anlamları

D	Difteri	P	Çocuk felci	KPA	Konjüge Pnömonok Aşısı	K	Kızamıkçık
K	Boğmaca	Hib	Hemofilus influenza Tip b	K	Kabakulak	MenACWY	ACWY- Meningokok aşısı
T	Tetanos	HepB	Hepatit-B	K	Kızamık	HPV	İnsan (human) Papilloma Virüsü

Bu aşılar çocuğuma ne zaman yapılır?

Çocuklar yaklaşık 3 aylık olduklarında ilk aşıları yapılır. Bağışıklık sistemi bu yaşta bile iyi tepki verebilmektedir. Aşı yapma zamanları en iyi korumayı sunacak şekilde seçilmiştir. Özellikle de çok küçük bebekler boğmaca gibi bulaşıcı hastalıklara karşı çok savunmasızdır. Hollanda'da yaşayan hamile kadınlara 22. haftadan itibaren boğmaca aşısı sunulmasının nedeni de budur. Hamilelik sırasında aşı yapılması sayesinde bebek doğumdan itibaren boğmacaya karşı korunur. Çocuklara genellikle her seferinde iki aşı yapılır. Aşılar üst bacadan veya kolun üst kısmından yapılır.

Çocuğum hasta. Bu durumda ona aşı yapılabilir mi?

Çocuğunuz hastaysa veya ilaç kullanıyorsa bu durumu çocuk doktoruna veya hemşireye danışın. Bazen aşının bir süre ertelenmesi akıllıca olabilir.

Yan etkiler için öneriler

Aşıların yan etkileri olabilir. Bunun nedeni aşıların vücudun savunma sistemini çalıştırıyor olmasıdır. Bu yan etkiler genellikle hafiftir ve kendiliğinden geçer. En sık görülen yan etki, aşı yapıldıktan kısa süre sonra meydana gelen hafif ateştir. Ayrıca aşının yapıldığı yer biraz kızarabilir

veya şişebilir. Ağrıyı azaltmak için birkaç öneri:

- Ateşliyken yeterli miktarda sıvı almak çok önemlidir.
- Küçük bebeklerin halsiz oldukları durumlarda sarılmak ve dikkatlerini dağıtmak işe yarar.
- Bir çocuğun ağrısı varsa veya halsiz görünüyorsa Paracetamol işe yarayabilir. Çocuğuna verilebilecek uygun doz için prospektüsü okuyabilirsiniz.
- Aşının yapıldığı kola veya bacağa fazla dokunmamaya çalışın. Çünkü bu, ağrıyı daha da artırabilir.

Şiddetli yan etkiler çok nadir görülür. Çocuğunuz çok hasta olduğu için veya halsizliği veya ateşi birkaç günden sonra halen devam ettiği için endişeleniyor musunuz? Öyleyse aile hekimiyle iletişime geçiniz.

Yan etki bildirme

Bir aşının yan etkisini aşığı yapan doktora veya hemşireye bildirebilirsiniz. Bu durumda onlar da bu yan etkileri Lareb Yan Etkiler Merkezine bildirir. Yan etkiyi Lareb'e kendin de bildirebilirsin. Bunu ayrıca rijksvaccinatieprogramma.nl internet sitesi üzerinden de yapabilirsin.

Ulusal Aşı Programı Dışındaki Aşılar

Ulusal Aşı Programına dahil olmayan aşılar da vardır. Çocuğunuza veya kendinize bu aşıları da yaptırabilirsiniz. Fakat bu aşıları kendiniz ödemek zorundasınız. İsterseniz bunu aile hekiminizle veya bir aşı merkeziyle görüşebilirsiniz. Bu aşıları konsültasyon bürosunda yaptırabilirsiniz.

Hollanda'da temin edilebilen aşılar hakkında daha fazla bilgiyi rivm.nl/vaccinaties sitesinden edinebilirsiniz.

Tüberküloz riski yüksek olan çocuklara tüberküloz aşısı önerilmektedir. Çocuğunuz bu aşı için önerilen grupta yer alıyorsa size GGD'nin tüberkülozla mücadele bölümünden bir çağrı gönderilir. Sorularınız için GGD ile iletişime geçebilirsiniz. Aşı masrafları sağlık sigortası tarafından karşılanmaktadır.

Çocuğunuzla (uzak) bir yolculuğa mı çıkacaksınız? Öyleyse (GGD'nin) seyahate çıkanların aşılanması bölümüyle irtibata geçerek ek aşı gerekip gerekmediği hakkında bilgi alın.

Çocuk ve Ergen Sağlığı Kurumuyla görüşme

Çeşitli bulaşıcı hastalıklar, aşilar ve yan etkiler hakkında daha fazla bilgiyi rijksvaccinatieprogramma.nl internet sitesinde bulabilirsiniz. Internette maalesef çok fazla yanlış bilgi de yer almaktadır. Bu nedenle aşilar ve hastalıklar hakkında

sorularınız için daima konsültasyon büronuzun doktoruna veya hemşiresine ya da bölgenizdeki Gençlik ve Aile Merkezine yahut GGD'ye başvurabilirsiniz.

Aşı hakkında bilgiler

Hollanda Halk Sağlığı ve Çevre Enstitüsü (RIVM) ana-babalara aşilar hakkında bilgilendirmektedir. Bu bilgilendirme hamile kadınlara 22. hafta aşısı için gönderilen davetiyeye başlar. Ana-babalara doğumdan kısa bir süre sonra, çocuğa 14 aylık olana kadar yapılacak olan tüm aşiları içeren bir aşı kartı seti gönderilir. Çocuk 4 ve 9 yaşındayken ana-babalara bir sonraki aşı için tekrar bir davetiye gönderilir. Kız çocuklarına da 13 yaşına geldiklerinde rahim ağzı kanseri aşısı için davetiye gönderilir. Erkek ve kız çocuklarına da 14 yaşına geldiklerinde meningokok hastalığı aşısı için davetiye gönderilir.

Aşilar üç yerde kaydedilmektedir: Çocuk ve Ergen Sağlığı Hizmetleri'nin (Jeugdgezondheidszorg) dosyasında, çocuğun kendi aşı belgesinde ve uzun süreli ulusal çapta RIVM'de.

RIVM bu verileri, programın kalitesini ve aşiları sürekli olarak ölçmek, hatırlatma mektupları gönderebilmek, aşı belgelerinin fotokopilerini iletmek ve Hollanda'da aşı olan çocukların yüzdelik oranını belirlemek amacıyla kullanır. Çünkü bulaşıcı bir hastalığın patlak vermesi halinde hangi çocukların korunduğunun bilinmesi çok önemlidir. Böylece yayılma riskinin olup olmadığı ve bunun için özel önlemler almasına gerek olup olmadığı da net olur.

Published by:

**National Institute for Public Health
and the Environment, RIVM**

P.O. Box 1 | 3720 BA Bilthoven

The Netherlands

www.rivm.nl/en

January 2020

Committed to *health and sustainability*